

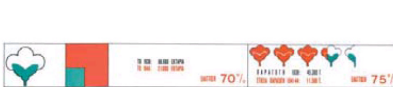
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ Τέχνες & γράμματα

ΣΑΒΒΑΤΟ 4 - ΚΥΡΙΑΚΗ 5 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2014

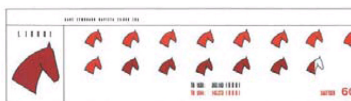
ΕΤΗΣΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗ 1941 - 44

ΕΛΑΤΤΩΣΗ ΚΑΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΣΗΣ ΕΤΗΣΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗ 1941-1944

ΕΛΑΤΤΩΣΗ ΖΩΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗ 1941 - 44

Ένας γενναίος μοντέρνος κόσμος: τα σχεδιαγράμματα στα λεύκιμα δοξάδι αντλούν έμπνευση από τα προτεινόμενα σύμβολα του Neurath, αλλά η επεξεργασία γίνεται με αναγωγική διάθεση που φέρνει εντυπωσιακά αποτελέσματα.

Γραφιστική πρωτοπορία και Ιστορία

Η «Κ» προσφέρει τη συλλεκτική έκδοση του 1947 που επιμελήθηκε ο Κ. Α. Δοξιάδης

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ

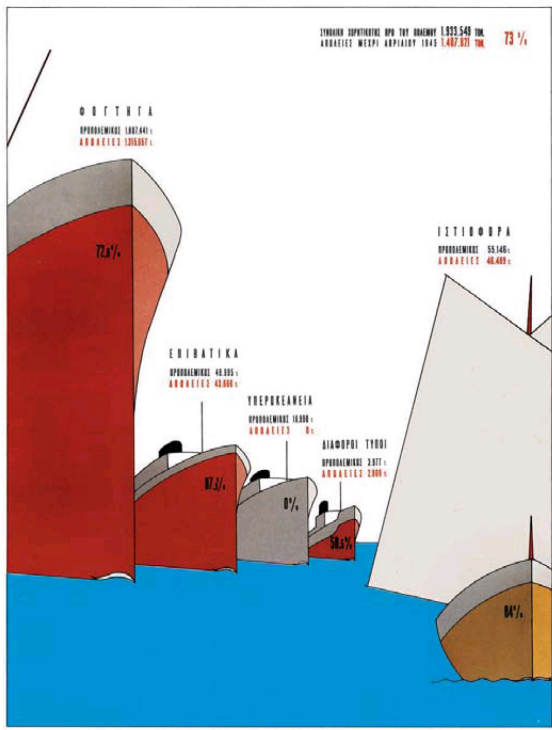
Συγκρατάτε τις δύο ημερομηνίες: στις 19 και στις 26 Ιανουαρίου και στο πλαίσιο υλοποίησης ειδικών εκδόσεων, η «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» θα προσφέρει στους αναγνώστες της την επανέκδοση ενός ιστορικού λευκόματς με ιδιαίτερα συλλεκτική αξία. Πρόκειται για την τετράγλυση έκδοση «Αι Θυσία της Ελλάδος στον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο», αποτέλεσμα εργαλούς προσπάθειας που διήρκεσε από τον Μάιο του 1941 μέχρι και την απελευθέρωση της χώρας, υπό τη διεύθυνση του αρχιτέκτονα -πολεοδόμου Κωνσταντίνου Α. Δοξιάδη, στην οποία καταγράφονται με τη βοήθεια πινάκων, διαγραμμάτων και φωτογραφικού υλικού οι επιπτώσεις του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και της Κατοχής στην Ελλάδα, στον πληθυσμό της, στις πλουτοπαραγωγικές πηγές της, στις υποδομές της κ.α.

Εκτός από την προφανή ιστορική αξία του σημαντικού αυτού έργου, υπάρχει μια λιγότερο προβλεπόμενη παράμετρος του εγχειρήματος που θα προσπαθήσουμε να αναδείξουμε σήμερα: πρόκειται για ένα καθαυτό, σχεδιαστικό και γραφιστικό επίτευγμα το οποίο κερδιστείται από την επιμελήτρια προσωπικότητα του Δοξιάδη.

Η επίκουρη καθηγήτρια στο Parsons της Νέας Υόρκης (the New School for Design), αρχιτέκτων και μελετήτρια του Αρχείου Δοξιάδη, Ιωάννα Θεοκαροπούλου, πιστεύει ότι από τη στιγμή που το υπό έκδοση έργο θα απευθυνόταν σε διεθνές κοινό, ήταν σαφές ότι ο Δοξιάδης και οι συνεργάτες του αναζητούσαν τρόπους ώστε το υλικό τους να φτάσει σε όσο το δυνατόν περισσότερους αποδέκτες. «Μοιάζει λογικό να συμπεραίνουμε ότι στράφηκαν στη δουλειά του πολιτικού οικονομολόγου και κοινωνιολόγου Όττο Neurath (1882 - 1945)». Από τους βασικούς εισηγητές του Λογικού Θετικισμού, ο Neurath θα εξελίξει τη δουλειά που έκανε στη διάρκεια του Α' Παγκοσμίου Πολέμου πάνω στη χρήση οπτικών πληροφοριών και θα αναπτύξει τη λεγόμενη «Βιενναία μέθοδο», αυτό που αργότερα θα ονομαστεί δεδομένων το οποίο θα ενισχύει την άμεση αντίληψη και κατανόηση και παράλληλα την εύκολη καταγραφή στη μνήμη», όπως σημειώνει ο αρχιτέκτονας Κώστας Τσιαμπάκος. Ο Όττο Neurath λαμβάνει μέρος στο 4ο Διεθνές Συνέδριο της Μοντέρνας Αρχιτεκτονικής (CIAM) που ολοκληρώνεται στην Αθήνα τον Αύγουστο του 1933. «Ο Δοξιάδης, που εκείνη τη χρονιά ήταν τριτοετής φοιτητής στη Σχολή Αρχιτεκτονικής», συμπληρώνει η κ. Ειρήνη Θεοκαροπούλου, «πρέπει να είδε την έκθεση της δουλειάς του Neurath στο Πολιτικό κέντρο και διαβάζει το σχετικό εγκυκλοπαιδικό δημοσίευμα στα Τεχνικά Χρονικά».

Η κ. Ιωάννα Θεοκαροπούλου είναι σαφής: «Το έργο του Δοξιάδη δεν αναπαράγει τα προτεινόμενα σύμβολα του Neurath, αλλά βασίζεται σε αυτά, επεξεργαζόμενα με νέους τρόπους παράδοσης ιδέες. Όπως στα ισόγυρα διαγράμματα του Neurath, τα σχεδιαγράμματα στις «Θυσιές της Ελλάδας» δεν ήταν σχέδια των συγκεκριμένων αντικειμένων αλλά περισσότερο εκφράζουν μια γενικότερη κατηγορία των συγκεκριμένων αντικειμένων και πραγμάτων. Για παράδειγμα, προκειμένου να απεικονιστούν οι απώλειες στην αγροτική παραγωγή, συναντάμε σχέδια μιας θεματικής κατηγορίας: δημητριακών, οσπρίων, κτηνών, ελιών, φρούτων κ.λπ.». Στις φωτογραφίες που δημοσιεύουμε σήμερα παίρνετε μόνο μια πρώτη γεύση της σχεδιαστικής δεινότητας που καθιστούν το μοναδικό αυτό έργο σταθμό και στην ιστορία της ελληνικής γραφιστικής.

ΑΠΩΛΕΙΕΣ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ

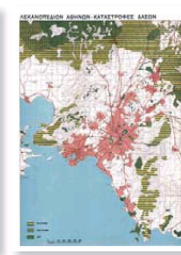
Η καταγραφή των σημαντικών απωλειών του Εμπορικού Ναυτικού με ένα ευχάριστο αλλά πυκνό σε πληροφορίες σχέδιο. Ακόμα και οι σημερινές αναγνώστρις, μπορεί να αναγνωρίσει τη σχεδιαστική δεινότητα του Δοξιάδη και της ομάδας του.

Οι μεγάλοι κόκκινοι κύκλοι σημαίνουν ολική καταστροφή.

Συναρπαστικό διάγραμμα με τις τεράστιες απώλειες στον εμπορικό στόλο.

Μόνο ένα τρίμηνο της Πάρνηθος έμεινε ανέπαφο στη διάρκεια της Κατοχής.

Πληροφορεί με χάρτες, γραφήματα, διαγράμματα

Του ΚΩΣΤΑ ΤΣΙΑΜΠΑΚΟΥ*

Το βιβλίο του Κωνσταντίνου Δοξιάδη είναι ένα έργο το οποίο επικρατεί να παρουσιάζει με όσο το δυνατόν πιο αναλυτικό και ακριβή, αλλά παράλληλα άμεσο και κατανοητό τρόπο, το θέμα το οποίο διαπραγματεύεται. Αφενός οι χάρτες με τα πολλαπλά επίπεδα πληροφορίας, τα στατιστικά γραφήματα και τα -πρωτοποριακά για την εποχή- ισόγυρα διαγράμματα, καταγράφουν την ποσοτική έκταση της καταστροφής. Αφετέρου οι ασπρόμαυρες φωτογραφίες των ερειπωμένων χωριών, των σκελετωμένων παιδιών, των νεκρών ομάδων, προβάλλουν το ανθρώπινο αποτύπωμα της θυσίας. Όλα αυτά τα στοιχεία μαζί, συνοδευόμενα από λίγα λόγια, περιγραφικά σχόλια, χωρίς καμία διάθεση εξοραϊσμού ή υπερβολής δεν αφήνουν κανένα περιθώριο για αμφισβήτηση. Όπως τονίζεται σε ένα ελληνικό μοντέρνο βιβλίο, η πραγματικότητα παρουσιάζεται ως έχει, με μια απλοϊστική σαφήνεια και καθαρότητα, χωρίς συναισθηματομυρία και ιδεολογίες.

Και πρόταξις Ο Δοξιάδης δεν αρκείται, όμως, σε διαπιστώσεις. Γνωρίζει καλά ότι η αντιμετώπιση του προβλήματος προϋποθέτει την ανάπτυξη προτάσεων, την οργάνωση στρατηγικής, την ανάληψη δράσης. Σε αυτό το πλαίσιο εντάσσεται η δημιουργία του «Κόκκου Τεχνικών», μιας «δεξαμενής σκέψης» στην οποία συμμετείχαν οι διανοούμενοι Γ. Παπαϊωάννου, Αγγ. Χατζημικαήλ, Γ. Μέγας, Μ. Τριανταφυλλίδης, Π. Μιλιάνος κ.α. Αντίστοιχα σκελετωμένα έχει και η αποστολή επιμελημένων όπως ο Β. Βασιλείδης, ο Πρ. Βασιλείδης, ο Αρθούρος Σκέπτες, στην Αγγλία, για σπουδές χωροταξίας και πολεοδομίας, με σκοπό να συμβάλουν στο δύσκολο έργο της ανασυγκρότησης.

Απέναντι στην αποστολή υπαρκτεί και ο ίδιος ο Δοξιάδης, ο οποίος, μέσα στην Κατοχή, συνεχώς επικοινωνεί με τεχνοκράτες και πολιτικούς από όλη την Ευρώπη, ενημερώνεται για τα προβλήματα στις άλλες χώρες και παρουσιάζει την κατάσταση που επικρατεί επί δικά του. Η ηπιποίηση του Δοξιάδη ότι μόνο με σοβαρή προετοιμασία, συστηματική οργάνωση, επιστημονική μέθοδο και υπεύθυνη δουλειά μπορούν να ξεπεραστούν τα μεγάλα και σύνθετα σύγχρονα προβλήματα ήταν από τότε ξεκάθαρο. Αυτό το μήνυμα προσηλάθη να μεταφερθεί μέσα από την έκδοση του '46. Ένα μήνυμα το οποίο μοιάζει και πάλι επίκαιρο.

* Ο κ. Κώστας Τσιαμπάκος δίδασκε Ιστορία της Αρχιτεκτονικής στο ΕΜΠ.

Advertisement for the play 'ΦΑΟΥΣΤ' by ΜΙΧΑΗΛ ΜΑΡΜΑΡΙΝΟΣ at the ΘΕΑΤΡΟ ΣΤΗ ΣΤΕΓΗ. The play is running from January 15, 2014. Tickets are available for 7€. The advertisement features a large image of a human heart and a QR code for more information.